

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

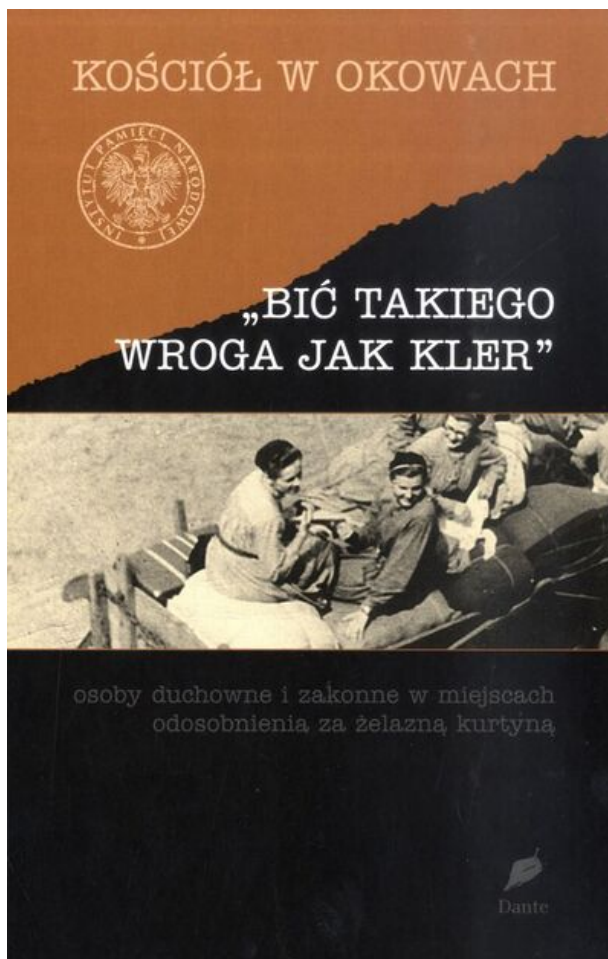
<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/publikacje/ksiazki/38084,Bic-takiego-wroga-jak-kler-Osoby-duchowne-i-zakonne-w-miejscach-odosobnienia-za-.html>
02.06.2026, 10:19

„Bić takiego wroga jak kler”. Osoby duchowne i zakonne w miejscach odosobnienia za żelazną kurtyną

„Bić takiego wroga jak kler”. Osoby duchowne i zakonne w miejscach odosobnienia za żelazną kurtyną, pod redakcją Martyny Grądzkiej-Rejak i ks. Józefa Mareckiego, Instytut Pamięci narodowej, Wydawnictwo Dante, Kraków 2016, 320 s., ISBN 978-83-89500-37-3

Kolejny tom w ramach wydawanej przez krakowski oddział IPN serii „Kościół w okowach” został poświęcony osobom duchownym i zakonnym więzionym, internowanym i przetrzymywanym w obozach pracy przez komunistyczne władze. Pierwsza część tytułu - „Bić takiego wroga jak kler” - to słowa ministra bezpieczeństwa publicznego Stanisława Radkiewicza, wypowiedziane na odprawie aktywu kierowniczego MBP w październiku 1947 r. Wynika z nich wyraźnie, że już w tamtym okresie kler był głównym wrogiem władzy „ludowej”, po spacyfikowaniu zbrojnego podziemia i opozycji politycznej. Zasadniczo tematyka tomu zamyka się w latach 1945-1956, choć niektóre artykuły obejmują również lata późniejsze.

Prezentowany tom nie ogranicza się wyłącznie do Polski, trzy artykuły dotyczą sytuacji w Czechosłowacji i na Węgrzech. Oprócz opisu represji stosowanych wobec konkretnych osób duchownych i zakonnych zamieszczono w nim również obszerny opis dotychczasowej literatury przedmiotu oraz trzy edycje źródłowe.

„Bić takiego wroga jak kler”

* * *

Książka ta stanowi cenne opracowanie naukowe, które jest hołdem złożonym osobom duchownym i zakonnym represjonowanym przez władze komunistyczne w Polsce. Publikacja zawiera wstrząsające świadectwa cierpień, bohaterstwa i męczeństwa ludzi Kościoła. Utrwała ona pamięć o brutalnie prześladowanych i wskazuje oprawców. Z pewnością stanie się inspiracją do dalszych badań historycznych nad martyrologią Kościoła katolickiego w XX wieku.

Z recenzji prof. Ryszarda Gryza

SPIS TREŚCI

Wstęp

Filip Musiał

Osoby duchowne i zakonne w miejscach odosobnienia w Polsce „ludowej” – stan badań

Mieczysław Różański

Ustawodawstwo komunistyczne wobec Kościoła katolickiego w Polsce

Józef Marecki

Atmosfera religijna w miejscu internowania Prymasa Stefana Wyszyńskiego w Stoczku Warmińskim w świetle donosów informatora o pseudonimie „Krystyna”

Rafał Łatka

Prymas Stefan Wyszyński w Stoczku – wizja literacka Pawła Juchniewicza a rzeczywistość

Wacław W. Szetelnicki

Więzienne losy ojca Andrzeja Tadeusza Deptucha – studium przypadku

Danuta Kozieł

Dzień zakonnicy w areszcie śledczym i w więzieniu po wyroku w latach 1952– 1956 na podstawie wspomnień nazaretanki siostry Izabelli Machowskiej

Dominika Pasich

Centralne Więzienie w Rawiczu i jego dwaj więźniowie: ksiądz doktor Piotr Oborski i ksiądz Zbigniew Gadomski

Paweł Wiejaczka

Internowanie sióstr benedyktynek z opactwa pod wezwaniem świętego Wojciecha w Staniątkach w klasztorze bernardynów w Alwerni

Peter Borza

Internowanie duchowieństwa w Czechosłowacji na przykładzie Kościoła greckokatolickiego

Peter Šturák

Internowanie słowackich duchownych greckokatolickich w Czechach po drugiej wojnie światowej

Józef Puciłowski

Życie codzienne zakonników węgierskich w czasach terroru

Łucja Marek

Relacje sióstr elżbietanek na temat akcji „X- 2” i życia w obozach pracy

Łucja Marek

Więzienna codzienność w dwugłosie księży Teodora Lichoty i Stanisława Sierli

Pamiętnik pobytu Benedyktynek zesłanych do Alwerni

opracował Józef Marecki